

IZHAJA VSAKI DAN

Čudi se zdeljati in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične številke se prodajajo po 3 nov. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Ša. Petru, Fostojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele številke po 5 nov. (10 stot.).

GLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinske in obrtne oglase po 3 st. mm, smatralnice, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka naslednja vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelak uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.
V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

na vsa leta 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbo brez dopolnane naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na mesečne izdatke „EDINOSTI“ stane: celoletna K 120, pol leta 60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilno pisana pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ofica Giorgio Galatti 18 (Naredni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ul. Giorgio Galatti št. 18. Poštno-brailni rač. št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Politično društvo „Edinost“

vabi na

javni shod

ki ga priredi jutri

v nedeljo dne 20. t. m.

ob 4. in pol uri popoldne

v „Nar. domu“ v Barkovljah.

DNEVNI RED:

1. Poročilo gosp. drž. poslanca dra. O. RYBÁRA.

2. Slučajnosti.

Somišljeniki! Pridite polnoštevilno!

ODBOR.

BRZOJAVNE VESTI.

Mestne dividende železninarskih baronov.

DUNAJ 18. Na današnji seji upravnega sveta Praške železninarske družbe (glavne tvrdke v železninarskem kartelu) je bil določen računski sklep za poslovno leto 1907/08. Čisti dobiček znaša v istem nekaj nad 13 milijoni kron. Sklenjeno je bilo predlagati generalnemu zboru dividendno 45%.

Interparlamentarna konferenca.

BEROLIN 18. Sprejeta je bila danes Gobatova resolucija, t. t. želja, naj bi vlasti sprejele glede mednarodnega razsodišča klavzulo, da nikakoli država ne sme poprej preiti k vojnim odredbam dokler ni zaprosila posredovanja ene ali več prijateljskih vlasti.

Velike vojaške vaje na Ogrskem.

VESPRIM 18. Cesar se je danes zjutraj ob 8. uri podal v dvorni kočiji v spremstvu generalnega adjutanta barona Bolfrasa na maneversko ozemlje, kjer so se že od 6. ure naprej višile vojaške vaje. Ob 9 uri 30 min. ko je imelo priti do odločitve, je dal cesar povelje da se vaje končajo. Ko si je cesar še ogledal čete, ki so se bile zbrale pod brijom, od koder je opazoval razvoj končnih vaj in je pohvalil generale, se je odpeljal nazaj v Vespri.

VESPRIM 18. To zvršetku vojaških vaj je bil ob 12¹⁵ uri obed, na katerem so bili razen cesarja nadvojvode Fran Ferdinanda, Leopold Salvator in Friderik, in številni gostje.

VESPRIM 18. Kmalu po odhodu cesarjem je prišel na kolodvor nadvojvoda Fran Ferdinanda, kjer se je poslovil od raznih navzočih ličnosti ter se ob 2 uri in pol popol. odpeljal.

BUDIMPEŠTA 18. Cesar se je ob 5 uri 45 min. pop. povrnil iz Vespri ter se odpeljal v kraljevo palačo.

Zlata maša papeževa.

RIM 18. Povodom svojega 50letnega svečeniškega jubileja je imel danes zjutraj papež v cerkvi sv. Petra v navzočnosti kongregor katoliške mladine in okoli 4000 povabljenih oseb tiho mašo, pri kateri mu je asistiral osem kardinalov ter več škofov in prelato. Po maši je papež blagoslovil za-

stave ter potem odšel v svoje stanovanje. Več hiš v okolici Vatikana je v zastavah.

Portugalski kralj na potovanju.

LIZBONA 18. Kralj Manuel obišče v kratkem Oporto in druga večja mesta na severu Portugalske. Spremljal ga bo minister-ski predsednik Ferreira do Amaral.

IZ MAROKA.

LONDON 18. „Reuterjev biro“ poroča, da je Anglija obvestila velevalisti, da soglašajo francosko-špansko noto.

Zrakoplovstvo.

LE MANS 18. Wilburg Wright se je sinoči s svojim letalnim strojem dvignil v zrak, kjer je letel 42 minut in 47 sekund. Ker je nastala noč, je moral svoj poskus prekiniti.

Top se razletel.

MADRID 18. „Epoca“ poroča, da se je na topniških vajah v okolici med Vicalvaro in San Fernando razletel top, vsled česar je bilo 11 topničarjev več ali manj težko ranjenih.

IZ TURČIJE.

CARIGRAD 18. Ravnateljstvo orijental-ske železnice je odklonilo predloge sindikata uslužbencev, ker njih smatra za ipretirane. Radi tega je pričel splošen štrajk na vsej progi. Včerajšnji večerni vlak je prišel do Drinopolia.

CARIGRAD 18. Hilmi paša je dobil nalog, naj ne obnovi pogodb reformnih orožnikov, ki so odšli na nedoločen čas na dopust.

Monakovo 18. Danes zjutraj je prisel semkaj ruski minister za unanje stvari Izvoliski.

Dogodki na Balkanu.

(Razgovor z nekim odličnim srbskim politikom.)

Te dni je nanesla prilika, da se je eden naših urednikov mogel razgovarjati z nekim odličnim srbskim politikom o dogodkih na Balkanu. Le ta je drage volje odgovarjal na nekatera aktualna vprašanja glede na sedanjo zgodovinsko važne dogodke na Balkanu. Pojasnila, ki jih je dobil naš urednik, so tem večje vrednosti, ker je dotični politik v položaju, da more presojati dogodke na javnem pozorišču in tudi izza kulis.

Prosim — je začel naš sotrudnik — povejte mi odkritosrčno: je-li kaj resnice na raznih govoricah, ki jih širijo veliki listi o srbskem prestolonasledniku, katere vesti so tako neugodne, da dajajo slutiti, da bi moglo navstati v Srbiji novo dinastično vprašanje?

Odgovor: Vse one vesti pišejo novinarji, ki niti ne bivajo v Srbiji, marveč v Zemunu, kjer si izmišljajo razne laži in klevete, da bi škodovali sedaj vladajoči dinastiji. Pri tem vodi te žurnalistične rokovnjače od ene strani prirojeno jim sovraštvo nasproti Slovanom v obče in proti balkanskim slovanskim državam se posebej; od druge strani pa jeza in maščevalnost, ker ne smejo več v Srbijo, od kjer so bili izgnani ravno radi nesramnega obrekovanja dežele, v kateri so uživali gostoljubje. Posebno se v tem rokovnjačstvu odlikuje dopisnik dunajskega lista „Die Zeit“. Na kratko in decidirano vam morem izjaviti, da je sedanji kralj obče priljubljen in izlasti zato, ker je v vsem svojem vedenju strogo konstitucionalen. Redek je monarh na vsem svetu, ki bi se mogel tako svobodno in brez skrbi gibati med narodom, kakor se more ravno kralj

Peter. Zato verujte mi in sporočite tudi slovanski javnosti: da se danes more govoriti v Srbiji o vsem prej, nego o kakem dinastičnem vprašanju. Tega absolutno ni in ne bo, dokler se bo krona odlikovala takim korektnim postopanjem.

Drugo vprašanje se je tikalo odnošaja med beligradskim in cetin-skim dvorom. Tu je dotični politik odkrito priznal, da je obstajala precejšnja napetost. Ali krivda absolutno ni bila ni na srbski vladi, ni na srbskem dvoru. Na Črnigori so se vse preveč udajali sugestijam raznih sgentov in spletkarjev, ki imajo največji interes na tem, da vlada nesoglasje med obema srbskima državama. Ali nesoglasje že pojenjuje in nadejati se je, da bo skoro popolnoma poravnano.

Kako mislite o glasovih o aneksiji Bosne in Hercegovine od strani avstro-ogrške monarhije?

Odgovor: Moje mnenje je, da je aneksija izključena, ako Avstro-Ogrska ne zadobi privoljenja vseh signatarnih vlasti. Kongres v Berlinu po rusko-turški vojni je dal vaši monarhiji le mandat okupacije, a je ob enem določil, da je definitivno rešene državnoopravnega razmerja Bosne in Hercegovine pridržati novemu kongresu vlasti. Vsaki poskus rešitve tega vprašanja brez sporazumljenja z vlastmi naleti gotovo na takov odpor, da mu Avstrija ne bi bila kos, tudi če bi imela pet milijonov bajonetov!

Kakovo je razmerje med Srbijo in Bolgarsko?

Odgovor: Razmerje je bilo zelo napeto radi Makedonije in Stare Srbije. Ali opaziti ste mogli, da je boj med srbskimi in bolgarskimi listi, ki je poprej toli srdito vihral, kar hkratu ponehal. Mnogi pripisujejo to le novemu režimu v Turčiji. Jaz pa morem dati še drugo pojasnilo na podlagi informacij iz avtoritativnih virov. Ponehanje spora med Bolgarsko in Srbijo je izaila Rusija. Ruska vlada je doposlala srbski in bolgarski vladi oistro noto, naj odnehata od mejsebojnega pobijanja. In medsebojni boj je ponehal. To vam je obenem dokaz, koliko avtoriteto izvršuje Rusija nad balkanskimi slovanskimi državami. Jaz za svojo osebo sem celo uverjen, da pride prej ali slej do carinarske zveze med Srbijo in Bolgarsko, kakor je bila svojedobno že dogovorjena, kar je — kakor se gotovo še spominjate — izzvalo veliko razburjenje med evropsko diplomacijo.

Se eno vprašanje dovolite: kako presojate vi sedanje stanje avstro-ogrške politike na Balkanu?

Odgovor: To je zelo kotljivo vprašanje, na katero ne odgovarjam rad. Ali če že hočete, naj bom iskren: položaj Avstro-Ogrske na Balkanu je sedaj — po proglašenju ustave v Turčiji — zelo težaven in prekeren in se slabša vedno bolj, ker je novi režim v Turčiji odločno nasproten aspiracijam Avstro-Ogrske na Balkanu. Danes n. pr. je blizu gotovo, da se sandžaška železnica, ki je srčna želja Avstro-Ogrske, ne bo zidala. Uprla se je tej gradnji nova Turčija, ker hoče dati Avstriji tej železnici le strateškičen pomen sebi v korist. Vzroke temu za Avstro-Ogrsko nepovoljnemu stanju je iskati v grehah nje diplomacije. Mesto da bi bila vaša monarhija opirala svojo balkansko politiko na simpatije in sporazumljenje z narodi, se je gerirala vedno le kakor eksponentinja

neke zapadne kulture, za katero se pa skrivajo sebični cilji, nevarni za politično svobodo in gospodarski razvoj narodov in držav na Balkanu. Mesto da bi bila svojo upravo v Bosni in Hercegovini prilagodila etnografičnim razmeram, uvaževaje narodni karakter obeh dežel, gre avstrijska uprava za tem, da v okupiranih deželah zavladajo tuji drugorodni elementi, ki nimajo ne arca ne smisla za potrebe in čutstvovanje naroda. Posledica tej nesmiselni politiki je skrajno nezadovoljstvo med domačim prebivalstvom Bosne in Hercegovine in nezaupanje na vsem Balkanu proti avstro-ogrski monarhiji.

Srbski politik je zaključil: Slovanske države na Balkanu zrejo z najboljšimi nadami v bodočnost, ker so uverjene, da mora zmagati princip: Balkan balkanskim narodom! Efekt praktičnega izvajanja tega principa pa more biti le ta, da se smatra sovražnikom vsakdo, ki hoče snovati svojo balkansko politiko na protisrodnih podlagi. Poskusi germanizacije in madjarizacije so bili ravno, ki so kompromitirali balkansko politiko Avstro-Ogrske pred prebivalstvom Balkana.

Po kratki izmenjavi mislij o raznih stvareh, ki ne spadajo sem, je bil ta zanimivi razgovor zaključen.

Italijanski liberalci.

„Roditelji italijanski! Pošiljajte svojo deca samo v italijanske šole, poverite jih italijanskim učiteljem; ogrejte jih italijanskim duhom italijansko prosveto, Italia... Italia... Italia!“

Tako grome italijanske novine, tako italijanski dijaki, tako „liberalni“ patrijoti v italijanskem taboru.

Sole se odvarjajo tudi oni — a popelnim pravom — rote roditelje, naj ne bastardirajo svoje deca v tujih šolah! Do zadnje pičice odobravamo rodoljubne proglaše naših Italijanov. Odpadniki je onih, ki ne pošilja svoje deca v italijanske šole, ki jih je na izbero.

Ali... in tu prihajajo le dolenti note: smemo-li tudi mi Slovenci v imenu liberalizma, v imenu kulture in človečnosti reči: Slovenci, vaša deca spadajo samo v slovenske šole?!

Ne smemo, ker tega nečaje — naši Italijani. Njihova deca se ne smejo ponemčiti, kakor dobri Italijani ne smejo pohajati nemških šol; ali naša deca — oh to da: n ša morajo v tujinske šole, ker „ščavu“ itak ni treba slovenskih šol!!

Ako bi bilo v Trstu Arabov, bi jim Italijani privoščali šole, Slovincem pa — ne! Naj se poitalijančijo! Tako nam govore Italijani in pri tem ne računajo slabo: slovenski odpadniki so najboljši „italijanski“ boritelji.

No, naj bo! Ma bodo naši Italijani še nadalje farizeji, ko govore o načelih liberalizma! Tem kuje bo za njih, ko se bodo polagali končni računi. Mi tudi sami prihajamo do svojih konč in ni daleč čas, ko se bodo signori kesali, ker so hoteli vršiti nasilje na zakonih narave. Kajti, če naši Italijani mislijo, da bi z jedno slovansko šolo otvorili mestna vrata „slovenski invaziji“, pa naj si dobro zapomnijo, da so ta vrata — že davno odprta! Še več: nas v Trstu je toliko, da sami razurimo vse one „italijanske balnarde“, ki bi hoteli umetno deliti morje Adrijansko in Trst od velikega našega slovanskega zaledja.

Samo malo potrpljenja, gospoda, in videli boste, da nam boste morali

„Sirotica!“ de Vladko in ji poda roko, potem nežno pogladi nje desnico, a oko išče v njenem očesu — bridke resnice:

„Ali te še mučijo zaradi mene?“

„Zaradi tebe toliko, kakor zaradi vsakega drugega, ki bi me bil snubil; mučijo me vsled lastne — sebičnosti.“

„Kako?“

„Ali si junak, Vladko, da prineseš, če ti povem resnico?“

Vladko se spomni prejšnjega prizora in odgovori ne brez zadrege, da bi ona ne spoznala njegove prejšnje zmote:

„Junak, kakor sem rekel prej.“ Ona strepeče prebledi in šele potem pristavi:

Da boš prenesel in ne verjel, moj dragi, kar so nabrali proti meni in me obsuli z nesnago, z blatom, da bi poslej izžemali moje moči brez skrbi za bodočnost, brez skrbi, da prekmalu ugasne doždevna rodbinska sreča.“

Vera se je oprla oprezno, če ne poslušaj njenih tožba kako nepoznano uho. Toda trg je bil malone prazen. Straže so se mirno pomikale med redkimi meščani semtertja, iz cerkve pa je razlegala pesem: „Terra tremuit“ v mogočnih akordih začuden v grmečem pedalu pa gori do mehkih glasov deškega soprana.

(Dahje.)

PODLISTEK.

14

Nekdanji ugled.

Spisal Ivo Trošt.

Vsako, še tako zakrknjeno srce mora ta dan čutiti nekaj božanstvenega v svoji notranjosti, veliko premembo — radostno samozvest, čut zmage in veselo nado v boljšo, svetlejšo bodočnost.

Vladko Ivanec je stal ob robu trga pred katedralo ter odkrit motril nekaj časa velikomnočni sprevod, potem morje in mesto pod seboj, potem vrsto prihajajočih in odhajajočih žensk: pričakoval je namreč Palničovo Vero, ki mu je imela sporočiti najžalostnejšo vest njiju ljubezni...

Povsod okoli njega vesela Velikanoč, a Vladko je čutil v srcu resnobo Velikega petka.

Zamišljeno je opazoval pestre prizore s tržaškega brega, ni pa videl cvetoče krasote v probujeni naravi, uho ni čulo velikonočnih zvonov in ko ga nekdo potegne za rokav, tudi ni pogledal, kdo bi utegnil biti; njegov duh je bival daleč, daleč tam za gorami, od-

koder se dviga mogočno solnce. Duh mu je plaval zopet na gorečem morju obupajoč vsled nezd, ki mu niso prizanesle in sluteč, da mu zla usoda ne prizanesle niti v bodoče. Ali mu duh klone vsled novice, ki mu jo pove danes Vera? Dolej mu še ni klonil. Zdel si je pred seboj živega nasprotnika, desetkrat večega in desetkrat močnejšega od sebe in takoj bi se ga lotil. Ako pade v boju, ali ni takšna smrt junaška? Toda njegovo nasprotnik je kljubujoča usoda, ki je ne more pozvati na odgovor. Tu je zaman vsako nasprotovanje — bilka na morju proti divjemu jarmu viharju. Junak je samo oni, ki ne omaga, marveč se neustrašeno bori, naj že ostane ali pade, neustrašno t-žuč za nekdanjimi vzori. Ali ostane Vladko? Ali ga ne stere teža, ki se mu sedaj le rine na življenja pot? Tudi doslej so se mu grmadile na pot težave in britkosti, a Vladko je premagal vse in se navzlic sovražni usodi dokopal na sedanje mesto — z lastno močjo. Ta zavest ga obdri, v srcu mu zasije nada: zmagaš, zmagaš tudi sedaj! Naprej!

Zopet se dotakne nekdo njegove rame: „Vladko, ali si junak?“ — Mladenec se ozre in zdrzne. Čutil je, da je kakor tajen kramar tu-le razgrnil svoje skrivnostno blago, ki ga sme gledati le sam: le iztožka je skrivaj ga-

dati veliko več, nego-li jedno ljudsko šolo!

K predstoječim volitvam v Istri.

Odbor političnega društva za Hrvate in Slovence v Istri je imel predminolo nedeljo v Pazinu svojo sejo, na kateri se je v glavnem bavilo s predstoječimi volitvami v deželni zbor istrski. Ob vseh predmetih in predlogih je bilo doseženo popolno sporazumljenje in soglasje, kar je pozdraviti iskrenim zadovoljstvom z ozirom na veliko važnost teh volitev.

Ni smeti pozabiti namreč, na kar smo na tem mestu že opetovano opozarjali: da važnost teh volitev je v dejstvu, da naši poslanci v prvem deželnem zboru istrskem, izvoljenem po novem volilnem zakonu, ne bodo mogli kar jednostavno nadaljevati svojega dela na podlagah in poteh svojih prednikov, ampak ustvariti jim bo ob sodelovanju Italijanov povsem nove podlage za delovanje deželnega zbora in odbora ter določiti program in smer svojemu delovanju morda za decenije. Trebalo bo torej velike diplomatske spretnosti, parlamentarne rutine, temeljitega poznavanja vsega ustroja deželne uprave, da se ustvari garancije vspešnemu delovanju hrvatsko-slovenskih poslancev ne le za predstoječo funkcijsko dobo, marveč za daljšo bodočnost.

Jeli potemtakem potrebno še posebno naglašati, kako zahteva življenski interes te naše Istre, da se za prihodnje volitve postavi kakor kandidatje najboljši možje in kako je vsem, ki jim je res na srcu, da pride naš narod v Istri do svojih pravic in tistega položaja, ki mu absolutno gre, v neizogibno dolžnost, da skupni narodni koristi podredijo vse druge morebitne svoje posebne želje in nastopijo kompaktno za izvolitev tistih mož, kakoršnjih zahteva nenavadna važnost momenta.

Zato pozdravljamo z zadoščenjem soglasje v odboru političnega društva za Hrvate in Slovence v Istri in smo uverjeni, da so do takega soglasja doveli razlogi, ki smo jim dali izraza tu gori.

Novi vojni zakon ?!

„Budapesti Hirlap“ poroča iz baje za neseljivega vira, da se je teh dni v vojnem ministerstvu pod predsedstvom vojnega ministra in načelnika generalnega štaba vršila komisija, na kateri je bilo sklenjeno, da je treba povspesiti novi vojni zakon in da se z njim deloma uvede dveletna vojaška služba. Pri kavaleriji in pri topništvu ostane triletna služba. Istočasno so določili kontingent rekrutov na 160.000, torej za 60.000 več nego doslej. Krajši službovni čas zahteva tudi intenzivnejše izobrazbe, treba bo prezentno službo povečati, treba bo uvesti več podčastnikov in nov delarski batalijon. Novi vojni zakonski načrt bo zahteval za skupno vojsko in obojno deželno brambo 214.000 novincev, tako, da bo v mirnem času štela vojska 420 tisoč mož.

Temu nasproti poroča „Pester Lloyd“, da je izvedel, da o vsej navedeni stvari ni niti besede res, ampak da je to sama kombinacija.

Cesarjev potovalni program.

Kakor javljajo iz Budimpešte, ostane cesar, ko se povrne iz Vesprima, v Budimpešti do 25. t. m. Dne 23. pride tja bolgarski kralj s soprogo, ki ostane tam dva dni. Dne 25. odpotuje cesar v Gdöböl in ostane tamkaj do 30. t. m. Dne 1. oktobra se povrne zopet v Budimpešto, da počaka špansko kraljevo dvojico, ki ostane v Budimpešti 4 dni. Dne 8. oktobra se cesar zopet vrne v Gdöböl, kjer ostane do 18. oktobra. Tedaj se vrne v Pešto, da prisostvuje delegacijskim obedom.

Kongres nemško-socijalne demokracije v Norimbergu.

V četrtek, dne 17. t. m., je kongres nadaljeval z debato o vprašanju glede glasovanja za proračun, ki je bila zopet jako živahna. V nekaterih trenutkih je bil nemir še huji, nego prejšnjega dne.

Loitch, urednik „Leipziger Volkszeitung“, je mej vednimi mej-klici južnih socijalistov branil stališče strankinega vodstva. Posebno hud vihar je zavladal mej zborovalci, ko je govornik protestiral proti temu, da manjšina nstavlja revolver proti večini.

Sledila sta Rauch in Fromme, ki sta podpirala južne socijaliste. Rauch je čital neko izjavo hancerskih socijalistov, s katero oni odklanjajo resolucijo, ki jo predlaga strankino vodstvo.

Poslanec Fromme je stavil nastopni predlog:

„Potrditvi sklepe ljubškega kongresa; v svrhu, da se izogne sporom glede glasovanja za proračun, ako bi se isto izkazalo potrebno radi neizogibnih razlogov, določa kongres, naj se frakcije pojedinih deželnih zborov pred morebitnim glasovanjem tozadavno sporazumejo z deželnim načelnikom in centralnim vodstvom stranke.“

Podpirajo to resolucijo je dejal Fromme, da se ne sme južnih sodrugov tirati pred sodišče, ker je vprašanje o glasovanju za proračun v prvi vrsti taktično vprašanje.

Roza Luxemburg je pa živalno podpirala resolucijo strankinega vodstva.

David, magonski poslanec, je dejal, da južni sodrugi niso imeli in nimajo namena upirati se; oni so celo pripravljeni vzdržati

disciplino. Nekatere določbe so pa dandanes izgubile vsako pravico do obstanka; ne more se zahtevati, da se vzboga — mriče. Treba torej priti do sporazuma, ki naj bo vsprejemljiv za vse frakcije.

Ob današnji sestavi stranke bi glasovanje o tem ne bilo drugega nego premoč, in s tem bi vprašanje še ne bilo rešeno, ampak bi ostalo tam, kjer je bilo prej.

Sodeč po splošnosti se zdi, da prevladajo nazor, ki jih je izjavil poslanec David, ker tudi vodstvo stranke premisli dvakrat, predno bo vstrajalo do konca v tem, da južne sodruge prisili do ponižanja, ki bi na vse zadnje bilo škodljivo vsaj stranki tudi v slučaju — možnem, čeravno ne verjetnem —, da bi se južni socijalisti podvrgli.

Na popoldanskem nadaljevanju je postala debata naravnost viharina. Severonemški socijalisti so vstrajali pri zahtevi, naj se glasuje za resolucijo strankinega vodstva.

Južnonemški socijalisti so izjavili, da se ne podvržejo pod nobenim pogojem. Tako se je nespornost meje severom in jugom poostriilo do najvišje stopinje. Delegacije so se razšli skrajno razburjeni.

O včerajšnjem dnevu se brzojavno poroča:

Norimberg 18. Na današnji jutranji seji se je dalje razpravljalo o budžetnem vprašanju. Polemika je postala čim dalje bolj ostra. Slednjič so sprejeli predlog Müller-Keza na konec debate. Strankin tajnik Ebert je nato mesto Bebelja imel zaključno besedo. Prešlo se je potem h glasovanju in predlog Fromme-a je bil odklonjen s 217 glasom proti 116, predlog strankinega vodstva je bil pa sprejet z 258 glasovi proti 119.

Po glasovanju je Segitz prečital sledečo izjavo: Sodrugi! Po nalogu 66 delegatov iz Bavarke, Badenske, Virtemberske in Hesenke mi je podati sledečo od vsakega posamičnega delegata podpisano izjavo: Priznavamo socijalnodemokratskemu shodu kakor legitimnemu zastopu skupne stranke najvišjo razsojevalno pravico v vseh načelnih in taktičnih vprašanjih, ki se tičejo cele države. Mi pa smo tudi mnenja, da v vseh posebnih zadevah deželne politike je deželna organizacija umestna pristojna instanca, ki naj na podlagi skupnega programa samostojno določa pot deželni politiki po dotičnih posebnih razmerah, in da mora vsakočasna odločitev v budžetnem glasovanju biti pridržana vestnemu razsojevanju deželnozbornih frakcij, ki so odgovorne nasproti deželnim organizacijam.

Nato je Singer rekel, da jemlje shod to izjavo na znanje.

Prihodnja seja popoldne.

Sandžaška železnica in nje težave.

Na uvodnem mestu priobčujemo razgovor z nekim srbskim politikom, ki je izrazil svoje mnenje, da se gori rečena železnica ne bo gradila. Morda gre dotični srbski politik predaleč se svojimi domnevanji, ali da se proti gradnji pojavljajo velike težave, to je gotova stvar. Dotični srbski politik naglašala težave politične narave, iz avstrijskih virov pa prihajajo sedaj vesti, da so tudi težave v tehničnem pogledu velike.

Za železniško zvezo Bosne s Solunom je baje izdelanih pet načrtov, a nobeden ne zadovoljuje popolnoma. V tehničnem pogledu da bi bilo prikladnejše, ako bi se del te železnice zgradil po srbskem teritoriju, ali, kakor so se stvari zasukale na Balkanu, ob sedanjem razpoloženju srbskega naroda nasproti naši monarhiji je to jednostavno izključeno. Stroški za to železnico bi bili velikanski, a na drugi strani ni nade, da bi se železnica rentirala in ni misliti na kako garancijo od strani Turčije in Bosne-Hercegovine za plačevanje obresti. Vso žrtev bi torej morala nositi avstro-ogrsko monarhijo.

Vse te tehniške in finacijske težave je naglašal „neki visoki funkcionar“ v razgovoru z dopisnikom „Reichspost“. O političnih težavah je molčal. Ali tudi ta njegova izjava je le v podkrepljenje trditve srbskega politika, čegar nazore priobčujemo danes na prvem mestu, da niso namreč oziroma gospodarske koristi narekovali Avstro-Ogrski namere za gradnjo železnice preko Sandžaka, marveč strateški, kar je zopet v povod sedanji turški vladi, da nasprotuje gradnji železnice.

Grška in Romunska.

Iz Bukarešte poročajo: Diplomatični odnosi med Grško in Romunsko, ki so bili radi spora glede Kucovlakov v Makedoniji prekinjeni skozi dve leti, so sedaj zopet obnovljeni in se odposlanca povrneta vsak na svoje mesto.

Tudi na poravnavo tega spora je brez dvoma mnogo vplival nastop nove ere v Turčiji.

Ogrska.

Socijalno-demokratska demokracija pred otvoritvijo ogrsko-hrvatskega državnega zbora.

Socijalna demokracija priredila dne 21. t. m., na predvečer otvoritve ogrsko-hrvatskega državnega zbora, v Budimpešti 25 javnih shodov, na katerih se bo zahtevalo uvedenje splošne in tajne volilne pravice. Zvečer bo velik demonstracijski obhod po mestu.

Konference strank.

Iz Budimpešte javljajo: Stranka neodvisnosti, ustavna in ljudska stranka bodo

imele 22. t. m. konference. Konferenci ustavne stranke bo predsedoval trgovinski minister Košut. 48-ta levica bo imela dne 21. t. m. konferenco, na kateri določi svoje stališče.

Rusija.

Zidje izgnani iz bližine vojašnic.

Novi poveljnik črnomoške flote je takoj po svojem prihodu v Sebastopol izdal nalog, da se morajo vsi židje odstraniti iz bližine vojašnic. Doslej so odstranili 300 židov.

Novi ruski tiskovni zakon.

Iz Petrograda javljajo, da je vlada izdelala nov zakon o tisku, ki ga predloži dumi. Po novem zakonu se razprave o tiskovnih pravih ne bodo več vršile pred porotnim sodiščem, marveč pred apelacijskim dvorom. V zakonu je odredba, da isti stopi izven veljave, ako se v dotičnem kraju proglasi izjemno stanje.

Drobne politične vesti.

Naučni minister dr. Marchet je imel včeraj razgovor s 5 zastopniki čeških obrambnih društev radi minoritetnih šol. Marchet se je proti njim obnašal arogantno. Rekel jim je: „Jaz sem pred vs-m Nemec, potem profesor in pedagog in še-le v zadnji vrsti minister“. Deputacija, v kateri so bili tudi poslanci dr. Čelakovsky, dr. Baxa in Buřival, mu je odgovorila: „Vi ste najprvo minister, potem profesor in pedagog in še-le v zadnji vrsti Nemec“.

Črnogorska skupšina je sklicana na 31. oktobra.

Kralj Peter v Rusiji. Iz Belegrada javljajo: Kralj Peter obišče v kratkem nekatere evropske dvore. Najprej poseti cesarja Frana Josipa na Dunaju in ruskega carja v Petrogradu.

Dnevne vesti.

Starši, ki so vpisali te dni svoje DEČKE za I. razred v mestu, naj jih pošljejo v šolo v ponedeljek dne 21. t. m. ob 8. uri zjutraj v ulico S. Francesco št. 2. Dekliški razredi se odpro nekaj dni kasneje, kar se objavi v »Edinosti«. V o d s t v o.

Popravi in zapomni si! Prejeli smo: V moj čisnek „Od Ljubljane do Trsta“ se je vkrala pogreška, da „Assicurazioni Generali“ nimajo v Ljubljani nijednega slovenskega uradnika, dočim sem hotel reči, da ta družba tu v Trstu nima nijednega slovenskega in hrvatskega uradnika.

Kako je v Ljubljani s to družbo ne vemo. Glede njene centrale v Trstu pa vemo, da ne daje kruha nijednemu našemu človeku, da-si dobiva ta družba velik del svojih dohodkov od svojih jugoslovanskih klientov.

To je nečuvno od strani „Assicurazioni Generali“, ali zopet povsem opravičeno. Kajti, kdo je kriv, da družba ne potrebuje naših uradnikov, nego ravno slovanski zavarovalnici sami, ki dopisujejo družbi italijanski ali nemški ?!

Naša narodna dolžnost nasproti takemu slavofoštvu je dvojna: prva je, da od te družbe zahtevamo, da spoštuje naš jezik, ako smo že prisiljeni, da občujemo žnjo; a drugo, da jej Slovenci in Hrvati ne znašajo več denarja.

Otresimo se tudi družih slavofoštskih zavarovalnih društev, katerih gospodari so hudi nasprotniki našega naroda. Svoj denar poravajo raje našim domačim zavarovalnicam — „Slaviji“, „Croati“ in drugim.

Ti naši zavodi so ravno tako solidni, kakor n. pr. „Donau“ (dunajska čifutska družba), „Assicurazioni Generali“. Razlika je le ta, da naše družbe nameščajo le Slovence in Hrvate, da njih denar ostaje v naših krajih, dočim imajo druge družbe samo nemške ali irredentistične čifute, ki so krvni neprijatelji vsega kar je našega.

— I. —

Poročil se je dne 10. t. m. g. Fran Prencis, prevodja in trgovec v Skopem, z gospico Mici Polinčarjevo.

Bilo srečno.

Tržaški mestni redarji se odlikujejo ob vsaki priliki — po svoje! Bilo je dne 12. t. m. med 4—5 uro popoldne. Pred glavnim uhodom ribjega trga sta prodajali dve siromašni okoličanki seme „koramača“, ki se potresa na tonino. In tu se je dogodil prizor, ki je ogorčil vse navzoče. A junak prizora je bil navzoči mestni redar. Ta je namreč, ne da bi bil poprej kaj opozoril dekleti, naj gresta proč, ker je (kakor smo umeli) tu prepovedano prodajati, zgrabil obe za život s tako silo, da jima je raztrgal obleko in ju odvel — ne vemo kam. Ubogi dekleti sta jokali.

Jeli tako postopanje javnih organov, dostojno modernega, civiliziranega mesta. Redarji so postavljeni, da skrbijo za mir in red ter da pazijo, da se izpolnjujejo veljavni predpisi. Dobro. Naj le vrše svojo dolžnost, nikdo se ne bo izpodtikal na tem. Ali njihova dolžnost je tudi, da vrše svojo službo na dostojen način in da ne žalijo brez potrebe občinstva. Tako postopanje, kakor smo je označili gori, ne more izhajati iz vestnosti nasproti svojim službenim dolžnostim, ampak le iz grdega narodnega sovraštva. Kajti, da nista bili oni prodajalki Slovenki, mestni redarji gotovo ne bi bil tako brutalno postopal žnjima.

Župnikom v Ospu izvoljen. V „Edinosti“ od nedelje 13. t. m. št. 254, „Vesti iz Istre“ je nekdo poročal, da je bil dne 10. sept. t. l. izvoljen župnikom v Ospu dosedanji župni upravitelj gosp. Anton Budin v Sočergi. Motiš se dragi brate! Ako bi bil pazljivo poslušal pred volitvijo odlok c. kr. okr. glavarstva, kjer je bilo rečeno doslovno: „V tem slučaju, ker je en sam kompetent, izraziti se ima vsak iz med volilcev z besedo: „da“ ali „ne“, ali „nevolimo“, bil bi pač povsem drugačiji misli, ako bi te ne bila prevladovala strast.

Pomni dragi brate: ordinarijat predlaga, vlada potrjuje, ti pa kakor „patronat“ imaš edino le pravico izraziti (izlasti v enakem slučaju) da li si zadovoljen z predlaganim ali ne.

Ker gosp. Budin ni bil med predlaganimi ne smeš še sklepati, da je izvoljen, če tudi je dobil od 85 oddanih glasov vse razne enega.

(Pripomba uredništva. S tem je, vsaj za sedaj, od naše strani zaključena polemika o tej volitvi.)

Za zadrugo voznikov za Trst in okolico. Vsi župniki iz okoličanskih vasi, ki so bili na raznih shodih izvoljeni v pripravljalni odbor za ustanovitev vozniške zadruge za Trst in okolico, so vabljani da se gotovo vdeležijo zelo važnega zaupnega shoda, ki se bode vršil prihodnjo nedeljo, dne 20. t. m. ob 8. uri in pol zjutraj v dvorani „Narodnega doma“ pri sv. Ivaanu. Ker se bode na tem shodu razpravljalo o pravih inštanovitve vozniške zadruge, naproseni so vsi, da gotovo pridejo.

Izkaz posredovalnice slovenskega trgovskega društva v Ljubljani.

V službo se sprejme: 3 poslovodje, 3 knjigovodje in korespondenti, 4 kontoristi, 7 pomočnikov mešane stroke, 1 pomočnik špecerijske stroke, 4 pomočniki manufakturne stroke, 3 pomočnika železnarske stroke, 2 pomočnika modne in galant. stroke, 2 kontoristinj, 6 učencev.

Službe iščejo: 3 kontoristi, 2 knjigovodje, 19 pomočnikov mešane stroke, 8 pomočnikov špecerijske stroke, 5 pomočnikov manufakturne stroke, 3 pomočniki železnarske stroke, 3 pomočniki modne in galant. stroke, 15 kontoristinj, 8 blagajničark, 6 prodajalk.

Posredovalnica posluje za delodajalce popolnoma brezplačno, za delojemalce proti mali odškodnini.

Družbi sv. Cirila in Metoda v korist prodaja na debelo in na drobno čistilo (krema) za črevje in usnje g. Iv. Keber, trgovec v Ljubljani na Starem trgu. Omenjeno čistilo so naročile sledeče še neobjavljene tvrdke: F. R. Iglje, Mestni trg v Ljubljani, A. Jerančič Karlovska cesta, Berjak & Šober, Vodnikov trg, I. Šteiner, Opekarska cesta, Jerman Knjigunde, Vaso Petričič, Mestni trg, vsi v Ljubljani. Vekoslav Plesničar, Trst via Gaetano Donizetti št. 5, Anton Kocuvan, Šestanj, Josip Ribava, Zagorje ob Savi, I. Zimmerman, Zagorje ob Savi, F. Korošec, Zg. Radgona, Al. Vrščič, Ljutomer, Perko, Ormož, Jos. Ferencak, Brežice ob Savi, Iv. Vidmar, Brežice ob Savi, Kristjan Starki, Sevnica ob Savi, Fr. Oset, Vransko, A. Primoržič, Idrija, Fr. Lapante, Idrija, Anton Gerbič, Solkan, Sterle in Drug, Ajdovščina.

Shod vinogradnikov. Dnevni red javnega shoda, sklicanega po „Kmetijski družbi za Trst in okolico“ na nedeljo 20. t. m. ob 10. uri popoldne v prostorih „Narod. doma“ (Sokolova dvorana):

1. Razprava, kako odpraviti, ali vsaj omejiti nadrobno razprodajanje tujih vin po tujih vinogradnikih v naši okolici?

2. Razgovor o škodi, ki bi jo povzročila nameravana naredba, ko bi se letošnje novo vino ne smelo točiti pred 1. novembrom.

3. Pogovor o drugih eventualnih vprašanjih tičečih se kmetijstva in gospodarstva spleh.

Vabljeni so k tem shodu vsi, ki se za to zanimajo.

Akad. fer. društvo „Balkan“ opozarja tem potom še enkrat na zabavni večer s plesnim venčkom, ki se bo vršil jutri v „Narodnem domu“ pri sv. Ivanu. Kdor hoče imeti umetniški užitek in ob enem doresti svoj obolus v blagor in napredek naroda, naj ne zamudi te lepe prilike in naj prihiti jutri k sv. Ivanu. Posebno opozarjamo na novo tragikomično opero „Samski klub“, družba za politiko, literaturo in zabavo“.

Začetek ob 5. popoldne. Vstopnina k veselici je 60 stot. Ples bo vodil gosp. prof. Umek. Cisti dobiček je namenjen ljudskim knjižnicam.

NB. Veselica se bo vršila ob vsakem vremenu.

Poroke, rojstva in umrljivost. Od 6. do 12. septembra se je v tržaški občini poročilo 59 parov. Rodilo se je 155 otrok, to je 78 moških in 77 žensk; od teh 18 nezakonskih. Umrla je 83 oseb, in sicer 49 moških in 34 žensk; od teh 29 izpod enega leta.

Tržaška mala kronika.

Odmev z rojanske neizgode. Obena delavcema, ki sta predvečeršnjem ponedelčju pri gradnji plinovnega reservoarja v Rojanu, se stalno slabo godi. Zlasti glede neurečnega Kranjca je prav malo upanja da bo okrevl.

Tragedija delavcev. — Padel z visode 8 metrov. Zlasti v poslednjem času registrira kronika malone vsak dan kako hudo

mezgodo: to je riziko dela. Ponesrečenci so oni brezimni junaki življenja, ki padajo na častnem bojišču dela. Zato čast delu!

Včeraj okoli poldneva je ogledal Jakob Busan, star 30 let, stanujoč v ulici Tesa št. 16, nakladal premog na parnik „Gerthy“, ki je zasidran pri hangarju št. 23. Z visokega mosta je naenkrat, zgubivši ravnotežje, padel na obrobje nabrežja z visokine 8 metrov. — Grozen krik se je izvil iz njegovih prsi. Pri- tekli so prestrašeni prisotni. Telefoniralo se je na zdravniško postajo, od koder je prišel dr. Monti. Za srečo ni ponesrečenec kazal velikih poškodb. Imel je razpoklino na desnem komolcu, buke na hrbtu in na stegnu. Pre- peljali so ponesrečenca na dom.

Tragedija gladi. Peter Jazbec, 48-leten težak iz Trsta, je bil lačen in v žepu ni imel niti evenka. Glad pa je slab svetovalec. Stopil je v ljudsko kuhinjo Judite Papias v ulici Fatneto št. 21, naročil je jedi, snedel in, ko je imel plačati... je gospodinja dala poklicati nekoga mestnega redarja, ki je hotel reveža aretirati. Vedel se je pri tem redar jako neumestno: zgrabil je Jazbca za ramo in ga vlačil tako, da ga je celo opraskal. Jazbec se je tedaj zoperstavil, a s pomočjo redarja j. v. so ga spravili v zapor. Tam vsaj bo jedel!

Čuvaj, ki ne čuva, ampak krađe. — Aretiran je bil včeraj zjutraj ob 10.15 mor- nar Tomaž Pantalon (?), star 30 let iz Zadra, vkrcan v ladiji „Vis“. Zgodilo se je to na ovačbo kapetana „Visa“, Ljubomira Maran- gonića, ker je Pantalon ko je bil kakor čuvaj (?) na straži, vkradel 4 litre vina.

Smešnica. Mala sprememba. Oče: Moje hčer dobite sedaj, obljubljenih 20.000 K pa se le po moji smrti. — Smešnica: Ali ne bi bilo možno stvar obrniti narobe?

Koledar in vreme. — Danes Januarij škof. — Jutri: 15 (kvat.) ned. po Bink. (Marija 7 za- losti. — Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 23° Cels. — Vreme včeraj: lepo.

Vremenska napoved za Primorsko: Oblačno spremenljivo. Hladni vetrovi. Tempera- tura mila.

Tržaška gledališča:

FENICE: Po včerajšnjem premoru bo danes ob 8.15 zopet repriza Verdieve „Traviata“. Kmalu bo inscenirana Bellinijeva opera „Norma“.

Porotno sodišče.

Radi častikraje potom tiska.

Na včerajšnji dan določena obravnava proti odgovornemu uredniku lista „Lavora- tore“ Karlu Bolle je bila odložena, ker je zasebni obtožitelj nek častnik, zaprosil za de- legacijo na drug sodni dvor.

Danes se bo radi istega pregreška vršila obravnava proti uredniku „Slovenske Misi“ Antonu Jakiću. Predsedoval bo podpreds. dež. sodišča Dukić.

Društvene vesti.

Kolesarji!

Naznanja se Vam, da priredimo v nedeljo izlet v Devin. Zbirališče: Kavarna „Commercio“. Reditelj: J. Modrijan. Odhod točno ob 2. uri pop. Členi oddelkov naj blagovoli se pridru- žiti na Preseku in v Na- brežini.

Dikačem društva se pa naznanja, da se bo vršila dne 27. t. m. cestna dirka Trst — Opčina — Sezana. Maksimalni čas je isti. Po dirki se bo vršil v prostori gosp. Renčelja prijateljski sestanek, pri katerem se razdele nagrade. Posebne veselice in slavnosti ne bo ta dan: priredi se pa v prihodnjem mesecu domača zabava v čast zmagovalnim dir- kačem. Kolesarski „Zdravo!“ Odbor.

Gospodarsko društvo pri sv. M. M. Zgor. „pri Tirolcu“ priredi dne 20. in 21. t. m. koncert s plesom v društvenih prostorih. — Začetek ob 4. uri popoldne. Na koncertu in k plesu bo sviralo godbeno društvo „Lira“ od sv. M. M. spodnje.

Pevsko društvo „Zarja“ v Rojanu javlja tem potom vsem svojim členom da se bodo vršile redne pevske vaje vsaki četrtek ob 7. in pol točno.

Opozarja se slavno občinstvo na sledeče prireditve. Dne 1. novembra t. j. na dan Vseh svetnikov, vprizori se žalo-igro „Mlinar in njegova hči“, dne 15. novembra bo „Va- ričič koncert“.

Vse prireditve „Zarje“ bodo v „Kons. društvu“ v Rojanu.

Telovadno društvo „Trž. Sokol“

Bratje Sokoli! Danes ob 9. uri zvečer se bo vršila v društvenih prostorih otvo- ritvena plesna zabava pod vodstvom plesovodje brata prof. Ivana Umek-a. Priti je v prome- nadni obleki. Vstopnina znaša za žane 40 st; za nečlane 80 st. Na zdar! — Veselični odesk.

Vaditeljski zbor „Tržaškega Sokola“ na- znanja, da se prične z današnjim dnem vpi- sovanje dijakov ter možkega in ženskega na- raščaja. Vpisovanje popoldne ob 5. uri na- prej v društveni telovadnici.

„Glasbena šola“ Št. Jakobška, „Citálnica“ otvori s 1. oktobrom nov začeti tečaj v glasbi. Vsprejemalo se bo gojence od 10 let starosti naprej. Šola se bo vršila v „Citálnici“ pri sv. Jakobu v posebni sobi, da ne bo motenja. Za to šolo ima „Citálnica“ par

vrstnih učiteljev in društvenega kapelnika, in ker bo v šoli strog red in disciplina, na- dejati se je lepih uspehov. Poučevalo se bo na vijolinu in ako se oglasi primerno število gojencev, tudi na drugih instrumentih kakor: flauto, klarinet itd. Učnina za vijolinško šolo znaša 2 K mesečno. Stariši gojencev in od- rasli gojenci morajo biti člani „Citálnice“ (30 stot. mesečno). Za druge instrumente se učnina še določi. Zglasiti se je v „Citálnici“ pri sv. Jakobu ali pri R. Cotiču ulica Molin piccolo št. 8. (Zaloga juž. sadja).

Vesti iz Goriške.

Goriško deželni zbor in odbor. Gorica. Čitateljem naših časopisov je dobro znano delovanje goriškega deželnega zbora. Delova- nje dež. zbora je bilo doslej le v korist ita- lijanskega dela dežele; Slovencem se je le tu in tam odkazavala kaka drobtinica. Ali tudi na italijanski strani ni uspelo to delova- nje v splošni blagor, marveč le v korist ne- katerih že itak privilegiiranih slojev. To je tudi umevno. Kako naj bi tudi italijanski dež. poslanci skrbeli za ubogega furlanskega ko- lona, ker so bili po večini le taki ljudje, ki imajo največ korist od tega, da se kolon nahaja v bežnem stanju!

Piše se tudi mnogo o odnosih pri go- riškem deželnem odboru. Jaz hočem tu ob- razložiti razmere, ki vladajo pri imenovanju uradnikov. Pri imenovanju uradnikov je me- rodajna protekcija; kvalifikacija osebe je postranska stvar. V potrdilo svojih besedi navedem sledeči slučaj: Nedavno temu je razpisal dež. odbor mesto blagajničarja IX. čin. rnz. pri dež. hipotečnem zavodu. Za to mesto je prosil tudi neki oficijal pri dež. uradu v Gorici in neki c. kr. poštni uradnik.

Poštni uradnik je bil močno protežiran in je računal skoro z gotovostjo na dotično mesto. Mislil se je upokojiti pri c. kr. pošti, da bi potem nastopil dotično službo. Da se pa ni pripetila ta krivica, se imamo zahvaliti le pravčnosti g. okrajnega zdravnika Ber- gerja, ki je pri preiskovanju smatral omenje- nega c. kr. poštnega uradnika s osebnim, da opravi nadale službo pri c. kr. pošti. No, vsak bi mislil, da se podeli sedaj to mesto oficijalu pri dež. odboru, čegar prošnja bi morala itak imeti prednost pred ono poštnega uradnika. Ali stvar se je zasukala drugače: Prošnja imenovanega oficijala se je prezila in mesto blagajničarjevo je še danes prazno. Kake krivice se godijo na ta način, si čita- telj lahko predstavlja.

Jednakih slučajev je več. Ne maram jih pa naštevati ravno sedaj, ko se ima otvoriti dež. zbor, kajti vsa dežela zre z upanjem v bodočnost, da prinese prihodnje zasedanje dež. zbora boljše čase.

Apeliram na pravicoljubje prihodnjih po- slancev (slovenskih kakor tudi italijanskih) naj napravijo za vselej konec tem žalostnim od- nošajem pri dež. odboru enkrat.

Oni so odgovorni za vse početje v dež. hiši; ljudstvo bodi njihov sodnik!

x **Fora i scilavi!** Je vpil po goriških ulicah, ko je bil izvoljen državnim poslancem bivši župan dr. Marani, znani laški razgrajšč Luigi Zei. Radi tega se je uvedla protinjemu sodnijska preiskava; na prvi razpravi je bil oproščen, proti čemur je vložilo državno pravdnistvo pritožbo ničnosti, kateri je višje sodišče vgodilo naložiti novo razpravo pred okrožnim sodiščem, ki je Zeja obsodilo na sedem dni zapore. Vloženi priziv so na Du- naju odbili in sedaj je vročkovni odpadnik v zaporu okrožnega sodišča rihet.

Vesti iz Istre.

Izjava. Prejeli smo s prošnjo, da priob- čimo: U depisima iz Pule u „Edinosti“ (br. 240. i 243. o. g.) i u „Riječkom Novom Listu“ (br. 202. o. g.) iznešeno je mnogo toga tako, kako ne odgovara istini. Na nei-

Zdravnik in ranocelnik
Dr. Dinko Tecilazić
spetjalist
ZA OTROŠKE BOLEZNI
v ulici Stadion 6. I. n. Telefon 18. IV
(gledal. Femio)
ter ordinira od 2. do 3. ure popoldne.

GIOV. PELLIS, Trst
ulica San Antonio 9, nasproti kavarni
„STELLA POLARE“
Prodajalnica porcelana kamnine in kristalov.

Popolne servise za umivalnike. — Namizne servise za kavo in čaj
»bogat izbori. — Raznovrstni krasni predmeti iz porcelana in
ončvine, jako primerani za darove. — CENE JAKO ZMRENE.

Valentin Zorzini
urar in dragotina
Trst, ulica Mada vecchia št. 1 (Za ložo)
Izbir zlatih in srebrnih predmetov
zlatih in srebrnih ur po najzmer. cenah.
Sprejme se popravljanje vsake zlatanine
in ur. — SPECIJALITETA v popravljanju
urnih zaklepnic.
Popravljanje in srebrnenje vsake kovine
potom pila ali ognja, in ureli.

AVTORIZOVANA PRIPRAVLJALNICA ZA SKUŠNJO
enoletnega dobrovoljstva
in zrelostnega izpita pod ravnateljstvom
Prof. FRANCESCO POSTET
Trst - ulica Vincenzo Bellini št. 13 - TRST
Pripravijo se tudi mladeniči za prejemne skušnje višjih razredov na realci. — Poučevalni
jezik italijanski in nemški. — Vpiše se lahko ob delavnikih od 10. do 12. in 4. do 6. pop.
UČENJE PRIČNE Z DNEM 1. OKTOBRA.

GIUSEPPE PECORARI

TRST — ulica Paduina št. 11, II. n.

Zastopništvo in zaloga dobroznane tvrdke perila Adolf Neurath's Nachf.

:: Velika izbira perila za gospé. ::

Posteljno perilo, namizno itd. Tkanine in bombaževine najboljše
vrste. — Edina tvrdka za nakup

OPRAVE ZA NEVESTE

Pošiljajo se ceniki in uzorci brezplačno na vse kraje. — Cenanim odjemalcem se
dovoljuje vse možne olajšave.

Pekarna Josip Vatovec

ulica Sette Fontane št. 834. Trst.

s prodajo sladčic. — Vsak čas svež kruh

POSTREŽBA NA DOM.

Mo ke iz prvih ogrskih mlinov. Dezertni prepečenec

Najboljši malinov

SIRUP

je sedaj oni lekarnarja

PICCOLI, Ljubljani

c. i. kr. dvorn. zalagatelj in zala-
telja njegove Svetosti.

Prodaja se v Trstu v buteljkah
približno 1 kilogram

:: po Kron 1-80 ::

v mirodilnicah Brusadin, Cilla, ulica
delle Poste; Rizzolli, ulica S. Michele;
Zernitz, ulica Stadion. — Poštni zavoj
K 5-30. V sodih od 10—100 kg po K
1-10 kg pošilja po poštnem povzetju
G. PICCOLI — Ljubljana.

Podpisani časti se naznaniti cenj. odjemalcem
in P. N. občinstvu da se je preselila z dnem 24.
avgusta t. l. čevljarnica

Nuova Calzoleria .:
vis à vis Vol. iz št. 15 ul.
di Chiozza G. Carducci

v istoimenovano ulico šte. 21

Ob tej priliki preskrbelo se je prodajalnica z
novimi izdelki toliko finih kolikor navadnih čevljev
po najzmernejših cenah.

Udani Josip Ursich fu Giorgio.

TOVARNA POHIŠTVA

Aleksand. Levi Minzi

Trst — ulica della Tesa št. 46.

Zaloge:

Piazza Rosario šte. 1.

Ulica Lazzaretto vecchio šte. 36.

Trajna zaloga pohištva:

ulica della Sanità šte. 14.

Pisarna:

ulica Lazzaretto vecchio šte. 36.

Katalogi, načrti in proračuni na zahtevo.

Telefon: 6-70; 6-58. (Za informacije vprašati 6-70).

Gostilna „Al buon ritrovo“

TRST — Ulica Stadion št. 19

z lepim hladnim vrtom.

Toči se istrsko, dalmatinsko, vipavsko pristno vino; PIVO DREHER prve vrste
DOMAČA KUHINJA. KRAŠKI TERAN. ANDREJ FURLAN, lastnik.

Tovarna cemetnih cev in plošč, teracov, betona in artif. kamenja

ARISTIDE GUALCO - TRST

ulica S. Servolo št. 2.

Telefon 21-42.

Slovenci in Slovani v Trstu

Dolžnost je vaša, da se poslužujete le v

Slovanski brivnici

v ulici Saverio Mercadante šte. 1 (blizu slovenske knjižarne)

V. GJURIN, brivec.

Dr. RUD. ŠORLI

ZOBOZDRAVNIK

klinike za zdrav. zob v Berlinu.

Plombovanje. — UMETNI ZOBJE

NAJPOPOLNEJŠA METODA.

Izdiranje zobov brez bolečine.

Trvanje slabo zraslih zobov.

Sprejema od 9.—1. in od 3.—6. ure popoldne.

CORSO 49, vhod ul. Silvio Pellico 1.

Slovenska mizarnica v Tr-

stu Majcen Miloš v Trstu ulica Leo
šte. 2 nam javlja, da ima zmiraj v
svoji delavnici pripravljene cele spalne sobe
in vso drugo pohištvo, ter da prevzema vsa-
kovrstno delo v svoji stroki. Ker je gospod
M. MAJCEN naš narodni obrtnik, ga naj-
topleje priporočamo slavnemu slov. občinstvu.

LORENZO BRUNA

TRST, ulica S. Anastasio 9.
Telefon št. 1432

Skladišče drv za ogenj, lesa za polje,
oglje iz drvi in COKE

Hidravlični cement, angleške opeke,

katerih ne pokvari ogenj in druge vrste materiala
za zgradbe, kakor tanke opeke, gašeno apno itd.

Direktni dovoz štajerskih kokoši in
jajc. Specijaliteta: Graške Poulards.
Cene dogovorne. — Postrožba na dom.
Ulica Campanile št. 15.

stini se temelji i prva resolucija, zato ovdje javno izjavljamo:

1. Nije istina, da smo mi izjavili, da smo osnovali svoje vlastito (katoliško) društvo na Trstati, a niti smo ga na Trstati osnovali. Istina je naprotiv, da smo osnovali naše katoliško akad. fer. društvo „Dobriša“ u Puli, iza koga je bio od ostalih zabačen naš prijedlog, da se zajedničko društvo postavi na pozitivno katoliška načela.

2. Nije istina, da smo dali ili učinili kakovu izjavu, da se nećemo suprotstaviti akad. fer. društvu „Istria“, koja je javno odklonila i zaničkala katol. načela.

Istina je naprotiv, što smo rekli — poznavajući liberalno nedosljednost — da konflikt nije apsolutno nuždan, ali da ćemo strogo nad njima paziti, kakav će biti njihov rad s vjerskog stanovišta, a oni nek nas paze u našem narodnom radu.

Pazin, dne 16. rujna 1908.

Stojan Brajša, predsjednik.

Rauchov režim v Bregu. V 256 in 257 št. „Edinosti“ smo poročali, kako nadaljuje ta režim v Bregu. Vendar nismo še vsega povedali, ker nismo ravedli, kaj je že dosegel. Poglejmo, koliko oseb je bilo klicanih radi prve ovadne orožništva! Na prvi poziv jih je šlo 10 v Koper, a na drugi 4; torej je bilo nič manj nego 14 brezpotrebni poti. Vzemimo, da se je ob vsaki poti porabilo le po 2 K in računajmo za zamujeno delo po 2 K, dobimo lep račun 56 K.

Dalje so bili klicani 4; po enakem računanju 16 K. In radi onega znamenitega mazanja podobne M. B. Ker pa so bili dečki ki niso bili še nikdar v Koprju, je šla z njimi mati enega dečka. A vzemimo, da so trpeli vsi skupaj le 12 K, vidimo, da je Rauchov režim porabil že 84 K. In ta namen tudi ima Rauchov režim v Bregu; ljudstvo šikanirati, je škodovati materialno in je s tem raveličati. Čujemo, da so naši dopisi vendarle zadeli v živo. Ali mi ne nemo še. Mi imamo še gradiva in sicer tega, ki zadene še bolj v živo.

Kako postopa orožništvo proti stranki, ki jo imenujejo klerikalci stranko „edinjašev“, smo že nekoliko pisali. Tu pa konstatujemo: pred tremi leti je bil ranjen po neči na glavi neki orožnik. Oni čas res ni bilo znano, kedo je ranilec, danes pa je to že nekaka javna tajnost v Baljuncu. Je li orožništvo kaj sporečilo o tem?

Dovolj naj je za danes. Mi le apelujemo na orožniško poveljstvo, da potrebno ukrene, da ne bo delalo ljudstvo brezpotrebni poti in s tem trpelo materialne škode. Mi zahtevamo le, naj velja jednaka mera za vse! Ako ne bo uslišana ta naša prošnja, prisiljeni bomo prositi državne poslance, da oni poskrbe, da nam odpomore minister deželne brambe.

Na gradnji nove telefonske črte Trst-Reka se drogi kar jednostavno postavljajo 1 m od jarka na gladini ceste. Ne glede na to, da je ta c. kr. državna cesta (če zasluži to ime) že tako preozka; sedaj pa, ko se postavljajo drogi telefona in brzojava na obeh straneh ceste, se tu pa tam dva voza skoro ogniti ne moreta. Po zimi pa, ko je vse ledeno, se dogaja mnogokrat, da se voz podrsne in zadevije na drog in ne more dalje! To pa navadno ni brez nesreče. Tem nevarnejše je pa na ozkih ovinkih in pregozlih klanjih, iz kakoršnjih sestoji skoro vsa cesta. — Čudno je, da se inženirji ob postavljanju ne ozirajo na navedeno; še bolj pa, da se cestni nadzorniki temu ne uprejo, oziroma se ne pritožijo na višji oblasti. Saj je to le na škodo ljudstvu! E. B.

Iz šolske službe. Suplent na učiteljsku v Koprju Josip Rasmann je imenovan glavnim učiteljem na tem zavodu.

Vesti iz Kranjske.

V pokoj je šel ravnatelj kočevske gimnazije Peter Wolseger ter dobil o tej priliki naslov cesarskega svetnika.

Vesti iz Koroške.

Št. Jakob v Rožu na Koroškem. V nedeljo dne 27. septembra bo slovesno blagoslovljenje tukajšnje „Narodne šole“. Na vsopredru je tudi govor drž. in dež. poslanca Frana Grafenauerja in petje raznih pevskih društev. Slavnost se začne ob 10. uri s slovesno sv. mašo ob lepem vremenu na prostem pri „Narodni šoli“.

Vabim na slavnost vse rodoljube, ki se bodoje z nami radovati in veseliti lepega napredka. Mat. Ražun, župnik.

Vesti iz Štajerske.

Podraženje premoga Trboveljska premo-gokopna družba podraži baje premog za 24 do 28 st. pri meterskem stotu.

Točo so imeli v nedeljo na Humu pri Ormožu, ki pa ni naredila posebne škode. Pogorelo je v Gosdofu blizu Mureka 32 hišnih in gospodarskih poslopj z vsemi pri-delki in tudi mnogo živine. Škodo cenijo na 80.000 K.

Bojket piva v Celju. Od začetka meseca julija do danes se je v Celju uvezilo 42 va-gonov manj piva nego lansko leto ob istem času.

Razne vesti.

Nesreča zrakoplova. Iz Washingtona poročajo: Zrakoplovec Wright se je dvignil

z nekim poročnikom na svojem aeroplanu v zrak. Ko je hotel povečati hitrost zrakoplova se je levi vijak zlomil. Zrakoplov je padel na tla. Wright in poročnik sta bila vržena iz gondole in težko poškodovana. Prenesli so jih v bolnico, kjer je poročnik skoro na to umrl. Zrakoplov je uničen.

Umorstvo na notarju. V Zlataru na Hr-vatskem so v četrtek zjutraj našli umorjenega notarja Tonkoviča. Morilca še niso našli.

Suša v Ameriki. Iz New-Jorka javljajo, da v mnogih državah Severne Amerike ni padlo še nad sedem tednov ni kaplje dežja. Povsodi primanjkuje vode. Na stotine tvornic je moralo radi pomanjkanja vode ustaviti vsako delo, tako, da praznuje na tisoče de-lavcev. V mnogih mestih in vaseh se prodaja voda po visokih cenah.

Originalen samomorilec. V Grenoblu je neki stari A. Guillerme kupil krsto, sveče, vence, vse to lepo položil v svojo sobo kakor za mrljica, potem pa je pisal raznim društvom, pri katerih je bil član, in znancem, da bo čez dva dni pogreb. Ko je vse to opravil, se je vstrelil z revolverjem v glavo ter ostal mrtev.

MALI OGLASI

se računajo po 3 stot. besedo; masno tiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina stane 40 stotink. Plača se takoj.

Uradnik išče za-se in za soprogo lepo me-blovano sobo, po možnosti tudi eno sobico za 1. oktober v bližini velike vojašnice pri Slovanih ali Nemcih. Ponudbe pod „dvojica na „Edinost“. 1443.

Hiša na prodaj 6 prostorjev in 380 m. q. zemljišča v Rojannu Motorsko št. 167. Brandolin. 1444.

Marko je sedaj v ulici Ghega št. 17., kjer ima gostilno in toči najboljši teran po 96 stotink liter. 1436.

Pozor! 50 vinskih sodov imam na prodaj v semnju v Koprju, kdor potrebuje, naj ne zamudi prilike. Josip Gregorič. 1442.

Sodov za vino od 330 do 340 litrov se takoj proda v razprodaji vina pri sv. Ivanu nasproti novi tovarni testenin Girardelli. 1421

Mladenič išče sobico, ako mogoče s hrano ali tudi brez nje v bližini starega sv. Antona. Naslov pove Ins. odd. Edinosti. 1437

Sodi od 6 do 12 hektolitrov se prodajo v ulici della Valle 1. 1439

Vkupim mladega psa, čuvaja, velike pasme Štoka, via Galatti 18. 1437

Več spretnih polgalcev parketov — dobi trajno delo. Ponudbe na na-slov: Janko Primožič, Reka (Caffè Fiume). 1407

Pozor vinogradniki. Kdor želi imeti preše (stiskal-nice) raznih sistemov ali pa na posamezne vijake, naj se obrne na Al. Pipan - a Preserie P. Komen-odd. Edinosti 1415

Grozdje refošk kraški I. vrste po ceni v vsaki množini se proda. Naslov pove Inscr. odd. Edinosti 1415

Prodajo se na mesečne ali tedenske obroke obleke, površniki, dežniki, po-steljna pokrivala itd. Madonnina 43, I. 1436

Vsi Slovenci naj si bodo meščani ali zu-nanji, naj pridejo v vsakem času pokusiti vino po 56 stot. liter v gostilno pri „Stari Breskvi“, ulica Belvedere št. 17. — K obilni udeležbi vabi udani Henrik Kosič. 1387

Nove posode za vino so na prodaj v ulici Paduna št. 21. 1366

Sodi vsake vrste so na prodaj v Trstu, Via della Valle št. 1. 136b

Esposito & Bassa nasledniki Jakoba Klemene — Trst, ulica San Antonio I. Trgovina manufakturne blaga in malih predmetov ter sukna za ženske obleke.

Kaj

ne pripoznate, da je **CERES** - jedilna zabela (iz kokosovih orahov) najboljša? Ista ni samo najfinjša in najči-stejša, temveč tudi najcenejša in najizdat-nejša, kar sem jih kedaj kupila.

Poskusite samo enkrat! - Ne bo Vam žal!

Žrebanje nepreklicno dne 7. novembra 1908. Ena srečka stane 1 krono.

Dunajska c. kr. Policijska loterija

Kron 30.000 Prvi glavni dobitnik Kron 30.000

kakor tudi II. K 5000 in III. K 1000 se izplača v gotovini vsled Najvišjega dovoljenja Njeg. c. kr. apost. Velič. in na zahtevo dobitnika z 10% odbitkom in post. dob. davkom.

SREČKE so na prodaj v menjalnicah, loterijskih nabiralnicah in tobakarnah.

Urad c. kr. Policijske loterije se nahaja na Dunaju I. Schottering 11 (v palači Polic. ravnateljstva)

TRŽAŠKA POLJEDELSKA DRUŽBA

naznanja, da bo v davčni občini Opčina (vas, katera je zvezana s Trstom potom električne, državne in južne železnice) vsako sredo

Živinski semenj.

Če pade na sredo praznik, bo semenj dan pozneje. Semenj se bo pričel ob 9. uri dopoldne in bo trajal do 2. ure popoldne. Pred 7. uro in pol ter po 9. uri ne bo prepuščeno privedi živino na ži-vinski trg.

Začetek kakor tudi konec semnja se bo naznanil z zvoncec.

Pri uhođu na živinski trg se bodo od živine pobirale sledeče pristojbine:

Za 1 konja	40	vinarjev
1 šrebe	20	"
1 govečo	24	"
1 junico	16	"
1 tele	10	"
1 kozo ali ovco	8	"
1 prašiča odraslega	12	"
1 srednjega	8	"
1 sesajčega	4	"

Sesajoče živali, katere se privedejo skupno z materjo na trg, so oproščene ome-njenih pristojbin.

Za vso živino, pripeljano na trg, vstevši tudi ono z Opčine, je treba imeti ži-vinske potne liste.

Živina, katera ne bo imela potnih listov, ali pa ne pravilno opremljenih, se bo odstranila iz trga.

Prav tako se ne bo pripuščalo na trg premladih telet.

Predsedništvo.

Novo pogrebno podjetje

Trst, Via Vincenzo Bellini št. 13. Telefon 1402.

Na novo urejeno in bogato preskrbljeno z vso najlepšo opravo.

Ima krasne voze različnih barv in za vsake vrste pogreblov.

Prodaja vsakovrstne mrtvaške predmete: vence, obleke, rakve itd.

Bogata izbira roščentih sveč. — PRODAJA NA DEBELO IN DROBNO.

Sprejema in vrši naročila na deželi. Preskrbuje se pogrebe v mestu, na deželi in inozemstvo

po zmernih cenah.

Josip Stolf mizarski mojster, Trst, ulica Belvedere št. 8, izvršuje vsakovrstna mizarska dela.

Veliki obrtnijski zavod

Giovanni Cosovel TRST ulica Chiozza št. 32

Izvršuje vsakovrst-na dela v železu in kovini po cenz. da se ni bati kon-kurence.

UMETNI ZOBJE

Plombiranje zobov

Izdiranje zobov brez

vsake bolečine

v zobozdravniškem kabinetu

Dr. J. Čermák in G. Tuscher

TRST

ulica della Caserma št. 13, II. nadst.

NOVA MESNICA V ŠKEDNJO.

Danes, sobota, 19. t. m.

podpisani odpre v Škedenju

NOVO MESNICO.

Priporoča se vsem Slovincem v Škedenju, kateri ga dobro poznajo.

ERMENEGILD WOSACH.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Umetni fotografični atelje

pri sv. Jakobu ulica Rivo št. 42 (pritličje) TRST.

Izvršuje vsako fotografsko delo kakor tudi razglede posnetke, notranjost lokalov, por-celanaste, plošče za spomenike, itd. itd.

POSEBNOST

Povečanje vsakatero fotografije.

Radi udobnosti P. N. naročnikov spre-jema naročila in jih izvršuje na domu ali zunaj mesta.

KLOBUČARNA

G. Doplicher

Corso 34

Klobuki črni in barv. od K 3.- naprej

Klobuki črni in barvani iz klo-bučevine od K 6.- naprej.

Bogata izbira kap od K 1.- naprej.

Usaka ekonomska družina

nakupi

VERMOUTH

v velikem skladišču v ulici San Nicolò 18

Buteljke „Reklam“ od 1 litra 65 krajcarjev.

Nepremenjeni tip. — Znamka neprekosljiva

A. SEMULIČ

Bogata izbira pohištva in tapecirar delavnica

Trst, trg Belvedere št. 3

DANIELE PILLIN

TRST - ulica Aoquedotto 94

TELEFON 241.

Velika zaloga gašenega in

živnega apna.

Tovarna cementnih plošč in

zaloga oglja za peči.